

היה לנו זמן רב להתרגש. נלקחנו למישר רדו של מחמוד לאבדי. שם, כך נמסר לנו, נפגוש את אהרון אחיעז. נסענו לכיוון הים. לא יכולתי שלא להתרשם מרחובותיה הרחבים והמודרניים של מערב-ביירות. קשה היה שלא להתלהב מבתי-המגורים, בעלי המרפסות הרחבות, הצופים אל הים. הוסענו דרומה, לכיוון האינטרס המפורסם. נסענו לאורך הים, שמהצד האחד שלו בתי-דירות גברי היקמה ובאמצע שדרה שכולה ממוקרת. שם, ראינו חיילי אש"ף עסוקים בהטמנת מוקשים ובהכנת מקום לתותחי נ"מ, ראוי נו ילד צעיר, לא יותר מבן 10, עומד ליד המוקשים לבוש בכגודי-צבא ואוחז בתת-מקלע. עברנו מחסום והגענו לרחוב שבתחילתו בניין שהופצץ וקרס תחתיו. סיפרו לנו שבקומה העליונה של הבניין היה מישרדו של אבו-יאד, ממנהיגי אש"ף. הרחוב היה נטוש לגמרי. בכל הבתים, ללא יוצא מהכלל היו פגיעות של פגזים.

דובר הוא דובר, בין אם הוא דובר אש"ף או דובר מישרד-החקלאות, ומחיי מוד לאבדי הוא דובר. הוא הרביץ בנו תעמולה שהתחילה עם תוצאות פצצות ישראליות — החל בפצצת מיצור וכלה בפצצות פוספור. אחרי-כך נלקחנו לסיור ברחובות. אני חושבת שהראו לנו אזורי מגורים אחד — אותו אזור הנמצא ליד האוניברסיטה הערבית של ביירות ובי קירבת האינטרס. המקום הרוס לחלוטין, כמעט שאין בית שלא פגעה בו פצצה. בניינים שלמים קרסו תחתיהם. בתים נטושים.

הרחובות מלאים בחיילי אש"ף — בלי דגנות, לבושים בחולצות-סריקו ובמכילי נסיים גינס, שעטנו של תלבושות. כולם מצוידים בנשק. הדי יריות נשמעים ללא הרף. הוכנסנו למכונית המשוריינת, מוקף פים בשומרי-ראש מכל עבר. כשיירדנו מהמכונית לצילומים, התבקשנו לעשות זאת קצר ולעניין. את ענת ליוו באופן קבוע שני שומרי-ראש: נימר — ענק מגודל מהכפר סכנין, הדובר עברית רה"ט והמקצוען. שהתלווה אלינו במכוניתנו. ברגע שבו הייתה המכונית עוצרת, היה מונק מתוכה קודם כל המיקצוען, הוא אמר לענת מה לצלם ומה לא, אסר עליה לצלם חיילים, וכשביקשה לצלם את צידו הצפוני של האינטרס אסר זאת עליה. היא צילמה רק את החלק הדרומי. ריח קשה של אבק שריפה עמד באוויר, ובאחד הקטעים היינו נתונים בסכנה דו"ק מצד כוחות צה"ל. היה זה בשטח חשוף, וכוחות צה"ל — כך אמרו לנו — יושבים ממש מעליו. זהו אותו קטע שבו פרצו שעות אחדות אחרי שעובנו אותו קרבות בין צה"ל והפלסטינים.

נלקחנו לבית-החולים למפגרים, שם קייבלנו הרצאה ממנהל בית-החולים, שסיפר שצה"ל פגע בבית-החולים למרות שעל גגו מתנוסס צלב אדום. זעקות נוראיות בקעו משם. היה זה רק קול לוח, שבתנאים נורמליים היו מחרידים אותנו. אך בתנאים הנוכחיים השתלבו היטב באווירה. מנהל בית-החולים סיפר, שבמוסד נמצאים 800 מפגרים ואנשים זקנים, וכי נותרו רק 17 אנשי-צוות כדי לטפל בהם. אין מים ואין חשמל. עברנו במחנה-הפליטים שאתילה. העיר ני והעזובה שוררים בכל. זהו מחנה-פליטים גדול. ריח חריף עולה מתוכו. בכל מקום חיילי אש"ף לצידם של פלסטינים פלסטינים ופליטים מצוילון ומבנגלה דש, שבחרו להתיישב שם. את המחנה אנחנו עורבים בדהרה. לא ידוע איזה חומרים-יחליט שמתאים לירייה. הדי יריות נשמעים מכל עבר.

אמאד שקור מסביר שאנשים מתאמנים בנשק. בודקים את נישקם. נימר אומר שמפוצצים רימונים חלקי פגזים, כדי שהילדים לא ישחקו בהם. הם אומרים שלא נשים לב ליריות, שזה דבר רגיל פה.

כותל הדמעות

שמחוץ לבית-החולים עכו, ש' עליו ציורי-ילדים, שהועתקו מצוירים אמיתיים על-ידי גרפיקאים. בציור מביטים ילדים פלסטינים את ריגשותיהם כלפי הישראלים. בתמונה העליונה נראה

חייל ישראלי החבוש כובע-קאבובי, מג'ודיד מצויר על חולצתו ועל כובעו, וזקן יהודי עוטר את לחייו, יורה בילד פלסטיני. בתמונה למטה: מימין, ילדה פלסטינית פצועה, שדמה שפוף על הארץ, רצה מפני הטילים. משמאל: מטוסים מפציצים בתים.

גומרים את לחיצות הידיים, נדחקים למכונית של הטלוויזיה הגרמנית, נוסעים מהמחסום. עוד לפני שאנחנו עוברים, אומרים לנו אנשי אש"ף שמחוץ למחסום, במרחק קצר ביותר, עומדים שני נגמ"שים ישראליים. בתמימות אנחנו חושבים שבאו לכבודנו. מאוחר יותר, כשאנחנו עוברים ליד הנגמ"שים, אנחנו מבינים שמי שדיווח על הנגמ"שים הם אנשי-המודיעין. הנגמ"שים היו מוסתרים, ואי-אפשר היה לראות אותם מהמחסום. עוברים את המחסום. אנחנו עדיין מתור-חיים. כעת צריך לעבור את צבא-לבנון. אנחנו מבחינים שהדרך למיורח העיר חסומה. אף מכונית אינה רשאית לחצות את המעבר. חייל לבנוני מתקרב אלינו. עברנו מחסום לה"ף, עברנו מחסום סורי, נעבור גם את זה. אני אומרת לעצמי, עברנו גם את זה. אנחנו מגיעים לנגמ"שים של צה"ל. רק אז, ורק אז אחתי-הרוחה, את צה"ל, פורצת מלב כולנו אנחה-ירוחה. וכמעט מתחשק לנו למהוא כפיים, כפי שעושות דודות יהודיות כשהמטוס נוחת בלוד בשלום.

אביב, אנחנו משוחחים על ציורי הילדים שראינו על גדר בית-החולים עכו. ציורים המביעים פחד מהמלחמה ומתארים את הישראלי כקאבובי שאלה להרוג. לי ברור שאין אלה ציורי ילדים. הם יותר מדי מסוגנים, יותר מדי טובים מבחינה טכנית. לבסוף הושג קונסנזוס, ואנו מחליטים שאלה הם אמנם ציורי ילדים, שהועתקו בטכניקה מצויינת לקיר. אנחנו דוהרים לכיוון היציאה החוצה. מבט אחרון על העיר, על מה שנשאר מעיר שהיתה פעם כרך סואן, מבט אחרון לפני שגם מה שנשאר אולי לא יישאר. מגיעים למחסום, יורדים מהמכונית, לוחצים ידיים עם כולם. אני רוצה למהר עם לחיצות הידיים. אני רוצה לצאת משם. כל הזמן יש לי הרגשה לא נוחה. הבעתי את פחדי באחת ההזדמנויות באונוני של עמאד שוקר הוא נפגע: "אהלן וסהלן, הוא אמר לי, את פה עלא ראסי או עלא עייני. את אורחת שלנו, ממה יש לך לפחד? אנחנו שומרים עליך בשבע עיניים. לא רוצים שיקרה לכם כלום." הוא צדק, אבל אני פחדתי.

לא לצלם!!!

אנו נלקחים לבית-החולים עכו. גם שם פגע צה"ל. מראים לנו, ובעיקר לטלוויזיה הגרמנית המתלווה אלינו, את הנזקים. בית-החולים שרוי בחושך מוחלט. רשת החשמל ניזוקה. רוצים להראות לנו בית-חולים נוסף. אני מבקשת מאורי שיגיד שמספיק, שלא רוצים יותר. אורי מסביר לי שאין טעם. ברור לגמרי שנעשית כאן עבודת-תעמולה רצינית. לא שהמקומות שראינו כמו עיינינו לא הופגזו או נהרסו, אך כל המקומות הם של הפלסטינים.